

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001838

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-05-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денесюк Олег Русланович

2. Oleg R. Denesyuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1193-8531

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 19-06-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.003.172

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.34, 76.29.34.11

Тема дисертації:

1. Вивчення клініко-лабораторних показників та якості життя хворих на основні глютензалежні захворювання на тлі лікувального харчування
2. Evaluating patients general condition and quality of life in a clinical laboratory context with the background of clinical nutrition for patients who have major gluten-dependent disorders

Реферат:

1. Дана дисертаційна робота присвячена вивченню клініко-лабораторних показників та якості життя у хворих на целиацію та НГБ на тлі безглютенової дієти (БГД). Целиакія – хронічне, довічне імунозапальне захворювання, яке виникає у генетично схильних осіб (носіїв генів головного комплексу гістосумісності HLA-DQ2/DQ8) у відповідь на контакт із основним білком злакових – глютенном, уражає слизову оболонку тонкої кишки та призводить до розвитку її атрофії з відповідними клінічними кишковими та позакишковими проявами, що відображують синдром мальабсорбції [1]. Непереносимість глютену без целиакії (НГБЦ) – це стан, що характеризується інтестинальною і позакишковою симптоматикою, пов'язаною з вживанням глютенвмісної їжі у осіб, що не мають целиакії або алергії на пшеницю [2]. Єдиним методом лікування та

контролю целиакії та НГБЦ є безглютенова дієта (БГД), що вимагає повного виключення з раціону пшениці (глютену), жита (секаліну) та ячменю (гордеїну). [3]. Вважалося, що дотримання БГД мало суттєво зменшити прояви захворювання у хворих на глютенчутливу патологію. Дійсно, дотримання БГД хворими на целиакію та НГБЦ призводить до відновлення слизової оболонки тонкої кишки. Але, за даними літератури, від 20-42% хворих на целиакію продовжують мати симптоми під час безглютенової дієти. Інші оцінки показують, що більше однієї третини пацієнтів з целиакією мають змінену моторику кишечника або «схожі на СПК» симптоми [4]. Подібним чином близько від 25-45% людей із НГБЦ також продовжують мати симптоми під час безглютенової дієти [5]. На теперішній час не існує достатньо інформації щодо впливу БГД на якість життя хворих з целиакією та НГБЦ, функціональні розлади травлення у цієї групи пацієнтів і можливості корекції цих станів, а також впливу БГД на кишковий мікробіом (КМ). У даній дисертаційній роботі вивчена якість життя хворих на целиакію та НГБЦ до та під час повномасштабного впровадження в Україні, вивчена поширеність СПК-подібних скарг у хворих на целиакію та НГБЦ в Україні, незважаючи на прихильність до БГД, а також досліджено мікробіом на тлі БГД. Мета дослідження. Вивчити клініко-лабораторні показники та якість життя хворих на целиакію та НГБЦ на тлі агліадинової дієти до та після повномасштабного впровадження в Україні. Завдання дослідження. 1. Оцінити якість життя у хворих на целиакію та НГБЦ до та під час повномасштабного впровадження в Україні. 2. Оцінити структуру скарг у хворих на целиакію та НГБЦ, які мають скарги, незважаючи на тривале дотримання БГД. 3. Оцінити можливість корекції СПК-подібних скарг у пацієнтів з целиакією та НГБЦ на тлі агліадинової дієти за допомогою полікомпонентної пробіотичної добавки. 4. Дослідити стан кишкового мікробіому у хворих на целиакію та НГБЦ на тлі БГД.

2. This dissertation is dedicated to studying the clinical and laboratory parameters as well as the quality of life in patients with celiac disease (CD) and non-celiac gluten sensitivity (NCGS) against the background of a gluten-free diet (GFD). Celiac disease is a chronic, lifelong immune-inflammatory condition that affects genetically predisposed individuals (carriers of the HLA-DQ2/DQ8 histocompatibility complex genes) in response to exposure to gluten, the main protein in grains. It affects the mucous membrane of the small intestine and leads to its atrophy with corresponding clinical gastrointestinal and extraintestinal manifestations reflecting malabsorption syndrome [1]. Non-celiac gluten sensitivity (NCGS) is a condition characterized by intestinal and extraintestinal symptoms associated with gluten-containing food intake in individuals without celiac disease or wheat allergy [2]. The only method of treatment and control for celiac disease and NCGS is a gluten-free diet (GFD), which requires complete elimination of wheat (gluten), rye (secalin), and barley (hordein) from the diet [3]. It was believed that adherence to the GFD would completely reduce the manifestations of the disease in patients with gluten-related pathologies. Indeed, adherence to the GFD by patients with celiac disease and NCGS leads to restoration of the mucous membrane of the small intestine. However, according to the literature, 20-42% of patients with celiac disease continue to experience symptoms during the gluten-free diet. Other estimates show that more than one-third of celiac disease patients have altered intestinal motility or "IBS-like" symptoms [4]. Similarly, approximately 25-45% of people with NCGS continue to experience symptoms during the gluten-free diet [5]. Currently, there is insufficient information regarding the impact of the GFD on the quality of life of patients with celiac disease and NCGS, functional digestive disorders in this patient group, the possibility of correcting these conditions, as well as the impact of the GFD on the intestinal microbiome (IM). This dissertation studied the quality of life of patients with celiac disease and NCGS before and during the full-scale introduction of the GFD in Ukraine, examined the prevalence of IBS-like complaints in patients with celiac disease and NCGS in Ukraine regardless of adherence to the GFD, and also investigated the microbiome against the background of the GFD. Aim of the research: To investigate the clinical and laboratory parameters as well as the quality of life in patients with celiac disease (CD) and non-celiac gluten sensitivity (NCGS) on a gluten-free diet (GFD) before and after its widespread implementation in Ukraine. Objectives of the research: 1. Evaluate the quality of life in patients with CD and NCGS before and during the widespread implementation in Ukraine. 2. Assess the structure of complaints in patients with CD and NCGS who experience symptoms despite long-term adherence to GFD. 3. Assess the possibility of correcting IBS-like complaints in patients with CD and NCGS on a gluten-free diet using a multicomponent probiotic supplement. 4. Investigate the status of the intestinal microbiome in patients with CD and NCGS on a

GFD.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Gubska, O., Kuzminets, A., Denesyuk, O., Koliada, O., Moseyko, V., & Dolko, O. (2023). Features of the intestinal microbiome in patients with gluten-sensitive diseases who are on a gluten-free diet. *GASTROENTEROLOGY*, 57(2), 96–100. <https://doi.org/10.22141/2308-2097.57.2.2023.538>
- Denesyuk, O., & Gubska, O. (2024). Assessment of quality of life in patients with celiac disease and non-celiac gluten sensitivity on a gluten-free diet before and during the war in Ukraine. *The Ukrainian Scientific Medical Youth Journal*, 144(1), 118–124. [https://doi.org/10.32345/USMYJ.1\(144\).2024.118-124](https://doi.org/10.32345/USMYJ.1(144).2024.118-124)
- Denesyuk, O., & Gubska, O. (2024). THE MOST COMMON DISORDERS OF THE INTESTINE-BRAIN AXIS IN PATIENTS WITH GLUTEN-DEPENDENT DISEASES ON THE BACKGROUND OF MEDICAL NUTRITION AND THE POSSIBILITY OF THEIR CORRECTION. *Medical Science of Ukraine (MSU)*, 20(1), 67-74. <https://doi.org/10.32345/2664-4738.1.2024.09>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Губська Олена Юріївна

2. Olena Y. Gubska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сірчак Єлизавета Степанівна
2. Yelyzaveta S. Sirchak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6738-0843

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Будзак Ігор Ярославович
2. Igor Y. Budzak

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5370-8414

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свінціцький Ігор Анатолійович

2. Igor A. Svintsitskyi

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9303-4132

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьмінець Андрій Анатолійович

2. Andrii A. Kuzminets

Кваліфікація: д.філософ

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6400-1027

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соловйова Галина Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соловйова Галина Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна